

Гармаш С.В.

ст. викладач

*Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»*

СУЧАСНИЙ СТАН, ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЕФЕКТИВНОГО ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У СИСТЕМІ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

«Про необхідність реформування усіх сфер життя українського суспільства мова йдеться в усіх передвиборчих кампаніях більшості українських можновладців. Але анонсування реформ ще не означає їхнього проведення» [1]. Це стосується і системи вищої освіти країни, в якій деградаційні процеси суспільства віддзеркалюються не в останню чергу.

Необхідність впровадження інноваційних технологій в освіті ні в кого не викликає сумнівів. Цьому аспекту присвячено безліч теоретичних праць, методичних вказівок та ін., але ефективне практичне здійснення цих впроваджень – інша справа. Результатом цієї діяльності є належна конкурентоспроможність майбутніх фахівців на сучасному ринку праці.

Безумовно, сучасні комунікаційні технології поширюють можливість ефективного використання інновацій в освіті в «епоху знань», але без належної матеріальної бази, значних інвестицій це виявляється досить проблематичним.

Слід зазначити, що «... на сьогодні викликає серйозне занепокоєння західних інвесторів гальмування, а іноді і повне згортання, задекларованих новою владою у 2014 році реформ, зубожіння широких верств населення та одночасне цинічне збагачення можновладців. Однією з причин такої ганебної ситуації, що склалася в Україні, є непотизм» [2].

«Непотизм (від лат. *Nepos* – «родинне» або *nepotis* – «онук», «племінник») – надання родичам або знайомим посад незалежно від їхніх професійних здібностей. Різновид фаворитизму. Інша назва – кумівство» [3].

«Це виразно проявляється у всіх державних структурах в нашій країні. Особливо родинно-кланові стосунки проявляються у сферах медицини та освіти.

«Діти викладачів» апріорі становляться пільговою категорією ще в процесі навчання у вишах, їх «захищають», вони поповнюють лави своїх кланів. Відбувається девальвація знань, наукових ступенів, оскільки «обрегаленість» вже не є показником якісного рівня і, більш того, не є показником порядності» [4].

«В такій ситуації можна спостерігати наступну закономірність: людина починає ототожнювати себе з тією посадою, яку вона займає. Відбуваються деструктивні зміни самої особистості. І чим більш низький моральний та інтелектуальний рівень посадової особи, тим більшими є ці трансформації» [5]. Це стосується не тільки особистості, а й суспільства в цілому, в першу чергу – економіки як матеріальну основу розвитку країни. Але «... неможливо побудувати ефективну економіку без морального виміру усіх учасників процесу» [6, с. 193], якщо ми дійсно намагаємося зберегти основу розвитку країни – гідний людський капітал.

Оскільки непотизм є різновидом корупції, то доречно згадати, що у 2017 році «...Україна опинилася на першому місці за рівнем корупції серед 41 країни з Європи, Близького Сходу, Індії та Африки із розвиненими ринками чи ринками, що розвиваються. Про це свідчать результати дослідження, проведеного аудиторською компанією Ernst & Young, присвяченого ризикам шахрайства в цих регіонах. Так, кількість респондентів, які вважають, що хабарництво і корупція широко розповсюджені в країні становить – 88%. За цим показником Україна знаходиться на найнижчих позиціях серед усіх країн-учасниць дослідження ЕУ» [7].

Слід звернути увагу на ще одну особливість останніх років у системі вищої освіти України – «засилля паперів». Складається враження, що «менеджмент» від науки та освіти намагається виправдати некомпетентність своїх дій бурхливою бюрократичною діяльністю.

Бюрократичний підхід все більше і більше примушує викладачів займатися «паперовою» справою, ніж освітньою діяльністю, а ганебний стан матеріально-технічної бази примушує керівництво вищих навчальних закладів «латати дірки» комунальних платежів, ніж впроваджувати новітні технології в

навчальний процес. Як наслідок: напівпорожні та холодні аудиторії в опалювальний сезон, обговорювання можливості застосування переходу на дистанційне навчання, що дасть змогу економити значні кошти як навчальному закладу, так і державі на скороченні кількості викладачів у бюджетній сфері. При цьому мало кого вже хвилює конкурентоспроможність вітчизняних молодих спеціалістів, коли мова йдеться про елементарне виживання системи вищої освіти країни. А з отриманням безвізу Україною намітилася динамічна тенденція «відтоку мозків» у країни з більш високим рівнем життя та більшими можливостями для особистого розвитку та кар'єрного просування. Слід зазначити, що втрата інтелектуального людського капіталу прискорить планомірний процес перетворення нашої країни з ядерної та сильної у різних аспектах держави (минуле) у аграрну територію (майбутнє).

Слід враховувати думку вченого-економіста М. Шмельова: «Погана мораль – погана економіка!» [8, с. 8]. Таким чином, «... можна зробити припущення, що низький рівень культури, безвідповідальність за свою діяльність негативно відбиваються на розвитку як особистості, так і суспільства в цілому, роблячи його безпорадним» [9]. Рівною мірою це стосується і сфери науки та освіти.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІНФОРМАЦІЇ:

1. Гармаш С. В. Реформування економіки чи подальше пограбування країни (значущість людського чинника) / С.В. Гармаш // Актуальні проблеми економіки та управління в умовах системної кризи : збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, 28 листопада 2017 року. – Львів: Львівський інститут МАУП, 2017. – 714 с. – С. 104-107.

2. Гармаш С. В. Непотизм як руйнівна сила не тільки для особистості, а й для держави в цілому / С.В. Гармаш // Труди VIII-ої науково-практичної Internet-конференції студентів та молодих вчених «Стратегії інноваційного розвитку економіки України: проблеми, перспективи, ефективність «Форвард-2017» 27 грудня 2017 р. – Харків: НТУ «ХПІ», 2017 р. – 231 с. – С. 14-15.

3. Електронний ресурс. Режим доступу: <https://uk.wikipedia.org/wiki/>

4. Гармаш С. В. Роль непотизма в системе разрушающих факторов человеческого капитала / С.В. Гармаш // Collection of scientific articles: Science and education: trends and prospects - Ascona Publishing, NY, USA, 2018 – P. 85-92.

5. Гармаш С. В. Непотизм як руйнівна сила не тільки для особистості, а й для держави в цілому / С.В. Гармаш // Труды VIII-ої науково-практичної Internet-конференції студентів та молодих вчених «Стратегії інноваційного розвитку економіки України: проблеми, перспективи, ефективність «Форвард-2017» 27 грудня 2017 р. – Харків: НТУ «ХПІ», 2017 р. – С. 14-15.

6. Гармаш С. В. Оцінка соціально-економічної ситуації на основі аналізу статистичних показників (на прикладі України) / С. В. Гармаш // Вісник НТУ «ХПІ». Серія: Технічний прогрес і ефективність виробництва. – Харків: НТУ «ХПІ». – 2013. - № 66 (1039) - С. 190-195.

7. В Україні за 2 роки значно погіршала ситуація з корупцією – E&Y / 10.04.2017 [Електронний ресурс] // Джерело: <http://www.pravda.com.ua/news/2017/04/10/7140803/>

8. Коротич В.О. / Ведущий российский экономист Николай Шмелев. // Бульвар 50 / 2002, с. 8.

9. Гармаш С.В. Конкурентоспроможний персонал як результат соціально-культурного розвитку суспільства / С.В. Гармаш // Збірник наукових праць VI Оломоуцького симпозіуму українців «Сучасна україністика: проблеми мови, літератури та культури». Оломоуць: університет Палацького в Оломоуці, 2012. С. 301-304.